

سەدر و پرسى سەرۆكايەتى حكومەتى داھاتووى عىراق

05-12-2020

نووسەرەگان

ناوەندى لىكۆلینەوہى رووداو

كورتە : لەگەڵ كۆتايیھاتنى شەرى بچوكکردنەوہى بازنەكانى ھەلبژاردن بۆ ئاستى قەزا لەناو ئەنجومەنى نوینەران و چەسپاندنى، موقتەدا سەدر پرسى بەدەستھيانی زۆرینەى لەھەلبژاردن و بەدەستھيانی سەرۆكايەتى حكومەتى داھاتووى عىراقى فریڤاى ناو گۆرەپانى سىياسى و میدیایى عىراق

ياسين تها |

له گه ل كۆتاييھاتنى شەپرى بچوكردنەوھى بازنەكانى ھەلبۇزاردن بۇ ئاستى قەزا لەناو ئەنجومەنى نوپنەران و چەسپاندنى، موقتەدا سەدر پرسی بەدەستەھىنانى زۆرىنەى لەھەلبۇزاردن و بەدەستەھىنانى سەرۇكايەتى حكومەتى داھانوى عىراقى فېرېدايە ناو گۆرەپانى سىياسى و مېديايى عىراق^[1]. گەلۇ، پالئەرەكانى ئەم گوتارە تازەيەى سەدر چىن و لە بنەرەتدا خواستى بەدەستەوگرتنى حكومەتى داھاتوو لەلەين سەدرەوھە تا چەند كۆردەنيھە؟

راگەياندىنى پېشەختەى سەرگەوتن!

پېشېنى و خولياى موقتەدا سەدر بۇ بۆردنەوھى زۆرىك لە كورسىيەكانى پەرلەمانى داھاتوو، لە ھەژمارى توپتەرى (صالح محمد العراقى) و لە زارى وەزىر و بەرپرسەكانىترى رەوتەكەيەوھە زياتر روونكراوئەتەوھە. بە گۆيرەى ئەوھەش، سەدرىيەكان لە پەرلەمانى داھاتوو بەتەماى بەدەستەھىنانى 10 كورسىن بە پالېشتى دەورەبەرى 0 ملىون دەنگ^[2]. ئەمەش لە پوو تىۋرىيەوھە، زۆرىنەيەكى يەكلان بۇ پېكھىنانى حكومەت بۇ دەستەبەر دەكات.

ھەندىك ئەم لىدوان و وروژاندنە پېشەختەى سەرگەوتن، بەنمايشىكى سىياسى سەدر سەيردەكەن و ھەندىكىترىش وەك رىكلامىكى پېشەختەى ھەلبۇزاردن دەيىنن^[3]. بەلام بە وردبەوونەوھە لەھەنگاوەكانى ئەمدىيەى رېبەرى رەوتەكە؛ موقتەدا سەدر، دەردەكەوتت كە ھەلپەى سەدرىيەكان بۇ دەستگرتن بەسەر جومگە گرنگەكانى عىراق شتىكى تازە نيە. ئەمەش لەساپەى ئەو ھاوكېشە سىياسىيە شلۇقەى كە دۇخى ولتەكەى پېدا گوزەر دەكات و خول لەدواى خول گۆرپانكارى كۆپرو خىرا دەھىننە پېشەوھە وەك: دوورخستەوھەى حىزبى دەعوە لە سەرۇكايەتى حكومەت (2018)، ناچاركردىنى عادل عەبدولمەھدى بە دەستلەكاركېشانەوھە (2019) و دواترىش دانانى مستەفا كازمى كە سەدر خۇى بە قسەكەرى يەكەم دەزانىت لە دانانى، چوونكە مستەفا كازمى ھىچ كورسىيەكى لە ئەنجومەنى نوپنەراندا نەبووھە^[4].

سەدر بۇ گەيشتن بەسەرۇكايەتى وەزىران چانس و دەرھەتى زۆرى ھەيە. ئەو پېيواپە خۇى و بنەمالەكەى قوربانى گەورەى دەستى بەعسن، بە وتەى خۇى شەپرى ئەمەرىكىيە "داگىرەكەكانى" كوردووه و شەپرى داعشى كوردووه و خاوەنى ھىزى سەربازىيە (سرايا سلام). ھەرەوھە پېيواپە كە شەپرى بۇ چاكسازى كوردووه و لە خۇپېشاندانەكانىش بەشدار بووھە. لەوانەش گرنگتر، خاوەنى بىكەبەكى جەماوهرى بەھىزە كە لە ھەلبۇزاردنەكاندا زۆرىنەى پى دەبەخشن^[5]. ياساى ھەلبۇزاردنى ئىستا كە عىراقى كوردووه بە 83 بازنە، دەرھەتى زياتر دەدات بەو گوردبەوونەوھە و كۆمەلگا سەدرىيەنى لەبەغدا و شارەكانىتر ھەن، تا لەھەموو لايەنەكانىترى شىعە باشتر كەلك لەدەرھەتەكان وەرېگرن. جەماوهرى لايەنەكانى دىكە پەرش و بلاوھ و وەكوو ئەوھى سەدرىيەكان كۆراو نىن. بەگەرەنەوھە بۇ تۆمارى ھەلبۇزاردنەكانى رابردووش، رەوتى سەدر وەك جەماوهرىترىن تەوژمى ناو شىعە بەردەوام لەھەلكشاندا بووھە. بەجۆرىك، 30 كورسىيە لە يەكەم ھەلبۇزاردنى 2005 بەدەستەھىناوھە، كەچى لە 2010 دا كورسىيەكانى بەرز كوردووهتەوھە بۇ 39 كورسى، لە 2014 دا گەيشتووهتە 36 كورسى و لە 2018 دا لەرپىگى ھاوپەيمانى سائىرون بە 54 كورسىيەوھە پلەى يەكەمى بەدەستەھىناوھە^[6].

جگە لە گرەوكردىن لەسەر ھەلبۇزاردن و چەكى (سرايا سلام)، سەدر ھەندى رىخۇشكەرى دىكەى كوردووه بۇ كۆنترۆلكردنى دەسەلتا لەچەشنى: وەرگرتنى پۆستى ئەمىندارى گىشتى ئەنجومەنى وەزىران (حەمىد غزى)، دانانى جەعفەر سەدرى ئاموزاى بە بالىوزى عىراق لە نەدەن كە باوهر وەھايە بۇ كۆردنەوھى دەرگا دىپلوماسىيە دەرەكەيەكانە بەرووى رەوتەكەى. ھەلبەت لەگەل ئەم چانس و خالە بەھىزانەشدا رىگى سەرۇكايەتى وەزىران بۇ سەدر تەخت و بى تەگەرە نيە، چوونكە پېشەھاتىكى وەھا، ھەوالىكى زۆر ناخۇش و شۇكھىنەر دەبىت بۇ رەكابەرەكانى سەدر و ھىزە شىعەكانى وەك نورى مالىكى، عەممار حەكىم. ئەمە جگە لە ھىزەكانىترى وەك عەساپى ئەھلى ھەق و ئەو گرۇپە وەلائيە ئىرانيانەى بەمدىيە دروست بوون و راستەوخۇ خۇيان بەدرىژكراوھە و ھەوادارى رابەرى بالائى شۇرشى ئىراني دەزانن و لايان قورسە بچنە ژىرەباكەى سەدرەوھە. ئەمە جگە لە مەسەلەى ھەلوپىستى ھىزە ئىقلىمى و نىودەولەتتەيەكانى لەچەشنى ئەمەرىكا و ولتاتانى كەنداو كە پېشېنەى باشيان لەگەل سەدردا نيە و ھىشتاش روون نيە كورد و سوننە و كەمايەتتەيەكانىترى چۆن مامەلە لەگەل ئەم ھەلپە سەدرىيەدا دەكەن، بەتايبەت كە سەدر لەبنەرەتەوھە دژى سىستىمى فېدرالى عىراق و كوردستانى بوونى كەركوك و رىفراندۆمى سەربەخۇبى (2017) بووھە و زۆر جارېش خۇى لەسەرروھە خەنە و گفتوگۆوھە دەبىننىت و راوبۇچوونە سىياسىيەكانى لەشېوھى فەتوادا بلاوودەكانەوھە.

بەر لەگەشتن بەسەرۆكایەتی وەزیران، سەدر لەكیشمەكیش و مەملانییەکی سەختدایە لەگەڵ ئەو خۆپیشاندەرانەى كە سەردەمىك ئەم پالپشتیان بوو. تەنانت خۆشى بە عاشقى "شۆرشى تشرین" ناساند^[7]، كەچى لەو بەدوا، بارگرزى نىوانیان گەيشتە ناستى تۆمەت گۆرینەو و تەنانت كوشتنى خۆپیشاندەرانیشى بەدەستى لایەنگرانى سەدر^[8] تىكەوت. بەرلەووى لەدوا هەنگاودا سەدر بړىك پاشگەز بىتەو و بەپى مەرچ و بەندو باوى تايبەتى خۆى^[9] داواى هاوپەيمانى بكات بۆ بەرەنگاربوونەوى "گەندەلكاران"، هەروەها بەهۆى ئەووى هەلبۇاردنى داهاوو. ئەگەر ساز بكرىت لە 1 حوزەيرانى 2021. بەدەسكەوت و بەرھەمى رەنجى خۆپیشاندەران لەقەلەم دەدرىت و دروشمى سەدرىش "پالپشتى چاكسازى" يى، پىويستى بەخۆ يەكلايىكردنەو لەگەڵ ئەو بنكە جەماوەرىيە هەيە. بەرلە بەرەنگاربوونەوى ركبەرە سياسىيەكانى لە مەملانى پۆستى سەرۆكايەتى وەزیران، دەبى كيشەكانى لەگەڵ خۆپیشاندەران يەكلا بكاتەو. ئەم هەنگاوه بۆ سەدر زۆر قورس و مەحالى نىيە بەتايبەت زۆرجار سەدر لە ناوچەى خۆلەميشدايە، هەر لەبەر ئەمەش پى وتراوه "پياوى سوپرايز و خۆگونجاندن لەگەڵ دژيەكيبەكان"^[10] هەروەها هەندىكى دىكە زياتر رۇيشتوون و ناويان ناوه "سەرۆكى دژيەكيبەكان"^[11]، وەك ئامازەيەك بۆ ئەووى لەسەر هىچ شتىك ئۆقرە ناگرىت و هەر لەم ميانەيەشدا بەدووور نازانرىت داوى خۆپیشاندەران هەولنى رازىكردنى كورد و سوننە بدات.

[1] مقتدى السيد محمد الصدر (22 / 11 / 2020)، تغريدة على تويتر https://twitter.com/Mu_AlSadr/status/1330518719303462912/photo/1

[2] بغداد اليوم ( ) التيار الصدري يتحدث عن 3 أسباب تؤهله للفوز في الانتخابات المبكرة، <https://baghdadtoday.news/news/137786/%D8%A7%D9%84%D8%AA%D9%8A%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D8%B5%D8%AF%D8%B1%D9%8A-%D9%8A%D8%AA%D8%AD%D8%AF%D8%AB-%D8%B9%D9%86-3>

[3] العراق اليوم (18 /11 /2020)، ائتلاف العبادي : تيار الصدر لن يحصل على 100 مقعد نيابي،
http://iraqtoday.com/ar/news/46515/%D8%A7%D8%A6%D8%AA%D9%84%D8%A7%D9%81-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%A8%D8%A7%D8%AF%D9%8A_%D8%AA%D9%8A%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D8%B5%D8%AF%D8%B1-%D9%84%D9%86-%D9%8A%D8%AD%D8%B5%D9%84-%D8%B9%D9%84%D9%89-100-%D9%85%D9%82%D8%B9%D8%AF-%D9%86%D9%8A%D8%A7%D8%A8%D9%8A?latest

[4] مقتدى السيد محمد الصدر (30 /11 /2020)، تغريدة على تويتر،
https://twitter.com/Mu_AISadr/status/1333470143503093761

[5] صالح محمد العراقي، تغريدة على تويتر (20 /11 /2020) https://twitter.com/salih_m_iraqi/status/1329845344763568130

[6] سى ان ان العربية، مصدر سابق؛ بى ب سى العربية (19/5/2018): تحالف الصدر يفوز بالانتخابات البرلمانية في العراق، موقع بي بي سي عربي، <https://www.bbc.com/arabic/middleeast-44178665>

[7] مقتدى السيد محمد الصدر (2/2/2020)، تغريدة على تويتر، مقتدى السيد محمد الصدر (2/2/2020)، تغريدة على تويتر، https://twitter.com/Mu_AISadr/status/1224026664063115267/photo/1

[8] الجزيرة نت، عشرات القتلى والجرحى بعد اقتحام أنصار الصدر لساحة الاعتصام بالنجف،
<https://www.aljazeera.net/news/politics/2020/2/5/%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82-%D9%85%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%B5%D8%AF%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D9%86%D8%AC%D9%81-%D9%82%D8%AA%D9%84%D9%89-%D8%AC%D8%B1%D8%AD%D9%89>

[9] مقتدى السيد محمد الصدر (30 /11 /2020)، تغريدة على تويتر،
https://twitter.com/Mu_AISadr/status/1333470143503093761

[10] حارث حسن (28/3/2008)، "التيار الصدري: بين الشعبوية والشعبوية"، مجلة الحوار المتمدن الإلكترونية، العدد 2234،
<http://www.ahewar.org/debat/show.art.asp?aid=129588&r=0>

[11] محيى الدين حسين (24/10/2017): مقتدى الصدر.. رجل المفاجآت والتكيف مع التناقضات!،
<https://www.dw.com/ar/%D9%85%D9%82%D8%AA%D8%AF%D9%89>